

2025-12-05

Hemprovtagning av blodprov på filterpapper

*Inger Lindström,
Projektledare, Uppsala Biobank*

Fördelar med hemprovtagning

- Ökat intresse från forskare att använda hemprovtagning
- Deltagare behöver inte besöka provtagningsplats
- Billig provtagning
- Kräver inte snabb provhantering eller förvaring i frysar.
Stabilt över tid i rumstemperatur

Nackdelar med hemprovtagning

- Svårt att sticka sig själv i fingret
- Begränsad mängd blod
- Kräver mobilt bank-ID för legitimering för att godkänna deltagande i studie
- Kräver man kan hantera digitala verktyg – appar - för registrering av annan hälsodata i relation till studien

Till vad kan man använda intorkat blod?

- Klinisk diagnostik

- Nyföddhetscreening (PKU-prov)
- Infektionsdiagnostik - Detektion av virus, bakterier, parasiter
- Hormonanalys

- Genetiska analyser

- DNA extraktion för mutationsanalyser, SNP-analyser

- Biomarkörer

- Analys av proteiner, lipider eller metaboliter för forskning eller sjukdomsövervakning

Provtagningskortets väg

Kort kommer:

Brevöppning
Avläsning av ID
Sortering

Kort lagras:

Instrukturering
I låda och LIMS

Query Select Dialog

Utfall av provdatabegäran (väj kort för att granska XML)

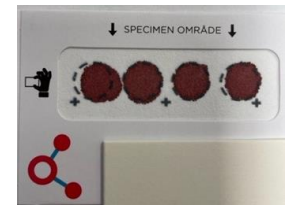
Prova-id	Identifierad studie	Provtagningsställe	Dataöverföring	Extern kommentar
1	DB1001001999	PREVENT	Followup 1	OK
2	DB1001001999	PREVENT	Followup 1	OK
3	DB1001001999	PREVENT	Followup 1	OK
4	DB9001003036	USC_TST	Followup 2	OK
6	DB1001001999	PREVENT	Followup 1	OK
7	DB1001001997	PREVENT	Followup 1	OK

Intern kommentar: Skrivlig och fukt. Extern kommentar: Något gott fruktansvärt fel.
Intern kommentar: Extern kommentar: Något händer.
Intern kommentar: Extern kommentar: Spillt punch på kortet.

OK Cancel

Utplock/leverans:

Stansning
Eluering
Lämna hela kortet?

Utmaningar för biobanken

- Logistik med extern part för att förbereda insamling, märkning av kit, anpassningar till IT-system för att hämta provinformation
- Ojämnt inflöde av svarskort – planering av resurser
- Lagring – speciallådor - stora volymer – kräver arkivskåp
- Kontrollerad luftfuktighet – torkmedel, specialdesignade lådor

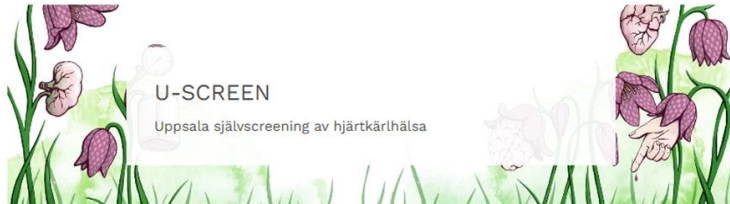
Lärdomar första året

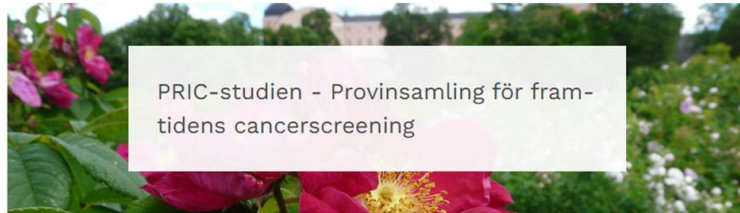
- Biobanken behöver delta och diskutera detaljer vid studieplanering. Val av provtagningskort. Märkning av kit (kort, cover, påse). Placering av streckkod – måste vara läsbart vid lagring
- Studier har olika behov och önskemål om biobankstjänst
- Prov- och dataflöden måste testas i skarpt läge
- Ej kontrollerad hantering vid hemprovtagning – kräver tydliga instruktioner
- Tidskrävande att hitta lösning för strukturerad lagring av kort
Specialdesignade lådor med avgränsare

Pågående och framtida forskning

U-SCREEN pågar nu ca 2 000 deltagare

*Målet med PRIC-studien är att utveckla nya tester som med ett enkelt blodprov kan upptäcka olika typer av cancer tidigt i sjukdomsförloppet.
Start februari 2026 – planeras pågå minst 3 år.*

Ett tvärvetenskapligt projekt, för att samskapa, implementera och testa en intervention som utgörs av hälsosamtal och coaching samt samhällsuppsökande verksamhet, för att minska risken för hjärtkärlsjukdom hos högriskbefolkningen i Uppsala. Provensamling på utvalda platser i Uppsala.

Tack!

Frågor ?

